

Лектор навчальної
дисципліни
Контактна інформація
лектора (e-mail)

URL ЕНК на
навчальному порталі
НУБІП України

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Нормування в топографо-геодезичній діяльності та землеустрої»

Ступінь вищої освіти - Магістр
Спеціальність 193 Геодезія та землеустрій
Освітня програма «Геодезія та землеустрій»
Рік навчання 1, семестр 2
Форма здобуття вищої освіти: денна, заочна
Кількість кредитів ЄКТС 4
Мова викладання: українська

Дорош Йосип Мирославович

+380674468573;
doroshjosyp@gmail.com

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2014>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(до 1000 друкованих знаків)

Мета вивчення навчальної дисципліни «Нормування в топографо-геодезичній діяльності та землеустрою» є теоретична підготовка студентів до практичної діяльності, спрямованої на знання та застосування нормативно-технічної документації в сфері топографо-геодезичної та картографічної діяльності, технічного та технологічного забезпечення топографо-геодезичної і картографічної діяльності та норми і правила у сфері землеустрою, здійснення землевпорядного процесу в землевпорядній діяльності щодо відносин, які складаються у цьому процесі та їх суб'єктів (землевпорядно-процесуальні відносини); умов здійснення землевпорядного процесу (провадження, етапи, стадії) та властиві йому принципи; процедури вчинення землевпорядних проваджень.

Основні **завдання** вивчення дисципліни «Нормування в топографо-геодезичній діяльності та землеустрою» такі: вивчення нормативно-технічної документації в сфері топографо-геодезичної та картографічної діяльності; вивчення технічного та технологічного забезпечення топографо-геодезичної і картографічної діяльності; вивчення норми і правила у сфері землеустрою; вивчення теорії землевпорядного процесу, її понятійний апарат, функції та складові; вивчення принципів землевпорядного процесу; вивчення землевпорядних процесуальних правовідносин та їх елементи; визначення суб'єктів землевпорядних процесуальних правовідносин; знання місця і ролі представництва в землевпорядному процесі; знання доказів знання місця і ролі; вивчення особливостей землевпорядного провадження, їх класифікація та загальна характеристика; вивчення особливостей стадій землевпорядного провадження; знання процедури вчинення землевпорядних проваджень; вивчення правової природи землевпорядного акту.

Компетентності навчальної дисципліни:

інтегральна компетентність (ІК):

ІК 1. Здатність розв'язувати задачі прикладного, дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері геодезії та землеустрою.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК03. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК05. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК06. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

фахові (спеціальні) компетентності (СК):

СК02. Здатність критично осмислювати сучасні проблеми і перспективні напрями розвитку геодезії та землеустрою та суміжних галузей знань.

СК03. Здатність ефективно застосовувати теорії, принципи та технології математики, природничих, технічних, соціальних, економічних наук при розв'язанні комплексних задач геодезії та землеустрою.

СК04. Здатність здійснювати пошук необхідної інформації, обирати і застосовувати сучасні методи обробки, аналізу, оцінювання та оприлюднення даних, зокрема геопросторових, та метаданих при розв'язанні комплексних задач геодезії та землеустрою.

СК05. Здатність обґрунтовувати і оцінювати методи обстежень, вишукувань, випробувань, діагностики, моніторингу об'єктів геодезії та землеустрою.

СК07. Здатність організовувати діяльність та ефективно керувати складними та/або непередбачуваними робочими процесами у сфері геодезії та землеустрою.

СК09. Здатність розробляти і застосовувати нові стратегічні підходи до вирішення проблем у сфері геодезії та землеустрою.

СК10. Здатність планувати і виконувати топографогеодезичні та землевпорядні роботи при розв'язанні завдань економіки землекористування, реалізації земельної та аграрної політики для покращення якості життя людей.

Програмні результати навчання навчальної дисципліни:

РН03. Приймати ефективні рішення щодо розв'язання завдань прикладного, дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері геодезії та землеустрою, аналізувати альтернативи, будувати прогнози, оцінювати ризики, зокрема в умовах неповної та/або суперечливої інформації та неоднозначних вимог.

РН06. Співпрацювати із замовниками та виконавцями робіт та послуг, готувати тендерні пропозиції в сфері геодезії та землеустрою, укладати відповідні договори.

РН07. Обґрунтовувати вибір обладнання, технологій і процесів щодо управління виробництвом і проведення досліджень у сфері геодезії та землеустрою і суміжних галузях.

РН08. Розробляти і керувати проєктами з урахуванням технологічних умов та вимог щодо управління виробництвом у сфері геодезії та землеустрою та з дотичних міждисциплінарних напрямів, з урахуванням економічних, соціальних, екологічних і правових аспектів; готувати технічні завдання, заявки на фінансування проєктів, здійснювати планування робіт, планувати ресурси і керувати ними.

РН09. Розробляти і впроваджувати заходи з оперативного та перспективного управління, прогнозування і планування геодезичного, картографічного та землевпорядного виробництва з урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень.

РН11. Виконувати комплексний аналіз і оцінювання стану об'єктів геодезії та землеустрою і оцінювати наслідки від запровадження практичних заходів.

РН14. Критично осмислювати сучасні проблеми і перспективні напрями розвитку геодезії та землеустрою, дотичні міждисциплінарні проблеми.

РН15. Вміти комерціалізувати інновації у топографо-геодезичній діяльності та землеустрою при розв'язанні завдань економіки землекористування, реалізації земельної та аграрної політики.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
2 семестр				
Модуль 1. Інституційне середовище діяльності у сфері землеустрою. Теоретичні основи землевпорядного процесу. Види і умови здійснення топографо-геодезичної і картографічної діяльності				
Тема 1. Інституційне середовище діяльності у сфері землеустрою. Теоретичні основи нормування землевпорядного процесу: землевпорядна процедура, землевпорядний процес і землевпорядні дії.	1/2	Знати землевпорядну процедуру, процес та дії. Розуміти функції, складові та принципи землевпорядного процесу. Розуміти інституційне середовище земельних відносин. Вивчити нормативно-правові акти щодо регулювання землеустрою, геодезії та топографії. Розуміти організацію та регулювання землеустрою. Знати суб'єкти та об'єкти землеустрою. Знати екологоекономічні імперативи. Розрізняти ізновиди документації із землеустрою. Уміти складати договори на виконання землевпорядних робіт. Вміти розраховувати вартість землевпорядних послуг	Виконання практичної роботи 1 «Землевпорядна процедура, землевпорядний процес і землевпорядні дії при розробленні документації із землеустрою»; Виконання самостійної роботи 1 «Інституційне забезпечення діяльності у сфері землеустрою. Види і умови здійснення топографо-геодезичної і картографічної діяльності».	Через Навчальний портал НУБіП України (https://elearn.nubip.edu.ua/)

Тема 2. Нормативно-технічна документація в сфері топографо-геодезичної та картографічної діяльності, нормування забезпечення топографо-геодезичної і картографічної діяльності.	2/2	Розуміти порядок організації топографо-геодезичних і картографічних робіт; Знати технічні вимоги до них, норми та правила їх виконання ; Вміти використовувати сучасних інформаційних технологій і систем для створення геодезичних, топографічних і картографічних матеріалів, збору, ведення, контролю, накопичення, зберігання, поновлення, пошуку, перетворення, переробки, відображення, видачі й передачі даних.	Виконання практичної роботи 2 «Нормування при встановленні (зміні) меж адміністративно-територіальних одиниць»	Через Навчальний портал НУБіП України (https://elearn.nubip.edu.ua/)
Модуль 2. Суб'єкти земельпорядних процесуальних відносин, суб'єкти топографо-геодезичної і картографічної діяльності, їх статус, стадії, процесуальні права та обов'язки				
Тема 3. Суб'єкти земельпорядних процесуальних відносин. Суб'єкти топографо-геодезичної і картографічної діяльності та їх статус. Землевпорядний процес і земельпорядні дії при розробленні документації із землеустрою на регіональному та місцевому рівнях.	2/-	Розрізняти земельпорядний процес та земельпорядні дії при складанні земельпорядної документації. Знати об'єкти та суб'єкту топографо-геодезичної і картографічної діяльності. Знати місце розробників документації із землеустрою, та інших суб'єктів у земельпорядному процесі; Визначати земельпорядні дії представників органів державної влади та місцевого самоврядування, громадськості. Знати мету, завдання та зміст проекту. Знати порядок погодження і затвердження.	Виконання самостійної роботи 2 «Землевпорядна процедура, земельпорядний процес і земельпорядні дії розроблення земельпорядної документації на державному та регіональному рівнях. Нормативно-технічна документація в сфері топографо-геодезичної та картографічної діяльності»	Через Навчальний портал НУБіП України (https://elearn.nubip.edu.ua/)

Тема 4. Нормування на різних стадіях землепорядного процесу.	2/4	Знати землепорядні дії та процес при складанні землепорядної документації. Вміти обґрунтувати модель землепорядного процесу. Знати зацікавлені сторони та їх місце у землепорядному процесі. Знати мету, завдання та зміст проекту. Вміти формувати листи (звернення) при погодженні і затвердженні землепорядної документації. Розрізняти стадії землепорядного процесу. Знати порядок користування фондом документації із землеустрою.; Знати планово-картографічне, геодезичне, геоботанічне та інше забезпечення	Виконання практичної роботи 3 «Нормування під час формування земельних ділянок»;	
Модуль 3. Про процесуальні права при здійсненні землеустрою в населених пунктах. Топографо-геодезичне і картографічне забезпечення містобудівної діяльності				
Тема 5. Нормування топографо-геодезичного і картографічного забезпечення містобудівної діяльності. Процесуальні права та обов'язки суб'єктів містобудівної діяльності	2/-	Вміти створювати геодезичні та картографічні матеріали та для планування території, проектування, будівництва і реконструкції об'єктів капітального будівництва, створення інженерної та транспортної інфраструктури, а також проведення необхідних для цього інженерних вишукувань. Знати права та обов'язки сторін землепорядного процесу. Аналізувати співвідношення землепорядних дій усіх учасників землепорядного процесу. Розуміти мету, завдання та зміст проекту. Виявляти особливості погодження документації із землеустрою.	Виконання самостійної роботи 3 «Землепорядна процедура, землепорядний процес і землепорядні дії розроблення землепорядної документації на місцевому рівні. Технологічне забезпечення топографо-геодезичної і картографічної діяльності».	Через Навчальний портал НУБіП України (https://elearn.nubip.edu.ua/)

Тема 6. Особливості нормування землевпорядного процесу і землевпорядних дій при визначенні функцій території та цільового призначення земель	2/3	Знати землевпорядні дії та процес при зміні цільового призначення земель різного цільового призначення. Уміти визначати втрати сільськогосподарського та лісгосподарського виробництва. Розрізняти поняття основне цільове призначення (категорія), цільове призначення земельної ділянки, вид використання. Вміти провидити усунення недоліків та помилок у землевпорядній документації.	Виконання практичної роботи 4 «Нормування при зміні цільового призначення земель»	
Модуль 4. Землевпорядний процес та економіко-правова і екологічна природа документації із землеустрою як підсумкового акту його здійснення. Роботи із топографо-геодезичного і картографічного забезпечення кадастрової діяльності				
Тема 7. Економіко-правова та екологічна природа документацій із землеустрою. Особливості нормування землеустрою в умовах воєнного стану.	2/-	Застосовувати орієнтованість суб'єктів землевпорядного процесу на раціональне використання та охорону земель. Розуміти мету, завдання та зміст проекту. Аналізувати планово-картографічне, геодезичне, ґрунтове, геоботанічне та інше забезпечення при розробці проекту екологоекономічного обґрунтування сівозміни . Знати стадії землевпорядного процесу розроблення проекту	Виконання самостійної роботи 4 «Землевпорядна процедура, землевпорядний процес і землевпорядні дії розроблення проекту землеустрою, що забезпечує еколого-економічне обґрунтування сівозмін та впорядкування угідь. Роботи із топографо-геодезичного і картографічного забезпечення кадастрової діяльності».	Через Навчальний портал НУБіП України (https://elearn.nubip.edu.ua/)
Тема 8. Міжнародні стандарти. Європейське право та їх його вплив на національне нормування	2/4	Уміти враховувати особливості землевпорядного процесу при розробці різних видів технічної документації. Уміти розробляти технічну документацію із землеустрою. Порівнювати особливості землевпорядного процесу при розробленні технічної документації із землеустрою. Вміти провидити усунення недоліків та помилок у землевпорядній документації. Вміти створювати та підтримувати у робочому стані геодезичних мереж спеціального призначення,	Виконання практичної роботи 5 «Землевпорядна процедура, землевпорядний процес і землевпорядні дії при складанні технічної документації із землеустрою»	Через Навчальний портал НУБіП України (https://elearn.nubip.edu.ua/)

		створення і оновлення картографічної основи державного кадастру, створення місцевих систем координат, порядок ведення яких встановлюється спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин		
Всього за 2 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Землевпорядний процес: навчальний посібник / А.М. Третяк, Й.М.Дорош, Р.А. Третяк, Ю.В. Лобунько. – Херсон: Олді-плюс, 2018. – 276 с.
2. Третяк А.М., Дорош Й.М., Третяк Р.А. Теоретичні засади землевпорядного процесу: [монографія] / А.М. Третяк, Й.М. Дорош, Р.А. Третяк; під заг. ред. А.М. Третяка. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС – 2017. – 268 с.
3. Третяк А.М. Стандартизація та нормування у землеустрої : навч. по-сіб. / Третяк А.М., Другак В.М., Колганова І.Г. – К. : «Агроосві-та», 2013. – 224 с.
4. Нормативи землекористування: зб. нормативно-правових актів та науково-метод. рекомендацій у сфері землекористування та охорони земель: у 2 кн./ За заг. ред. Л.Я. Новаковського. – К. : ТОВ «Август Трейд» 2008. – . – Т. 1. – 2008. – 446 с. Т. 2– 2008.

– 454 с.

5. Третяк А. М. Законодавчо-нормативні проблеми земельних економічних відносин прав власності та прав користування землею в Україні / А. М. Третяк // Земельне право України: теорія і практика. – 2005. – 258 с.
6. Мартин А.Г., Євсюков Т.О. Сучасний стан та пропозиції щодо нормування у галузі охорони земель в Україні. Землеустрій і кадастр. 2008. № 1. С. 21–27.
7. Мартин А.Г., Колесник В.І. Проблеми створення галузевої системи стандартизації у сферах землеустрою, охорони та оцінки земель. Землеустрій і кадастр. 2009. № 4. С. 12–22.
8. Третяк А. М. Екологія землекористування: теоретико- методологічні основи формування та адміністрування : монографія / А.М. Третяк. – К. : ЗАТ «ВПОЛ», 2012. – 444 с.
9. Третяк А. М. Землевпорядне проектування: упорядкування існуючих сільськогосподарських землеволодінь та землекористувань та їх угідь / А. М. Третяк, І. Г. Колганова.– К.: ТОВ «ЦЗРУ». 2007. – 210 с.
10. Третяк А. М. Землевпорядне проектування: еколого-економічні засади формування землекористування природно- заповідних територій / А. М. Третяк, І. П. Гетманьчик. – К. : «ЦП «КОМПРИНТ», 2011. – 254 с.
11. Про землеустрій: Закон України від 22 травня 2003 р. № 858-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 36. Ст. 282.
12. Про охорону земель: Закон України від 19 червня 2003 р. № 962-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 29. Ст. 1431.
13. Про стандартизацію: Закон України від 17 травня 2001 р. № 2408-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 31. Ст. 145.
14. Закон України «Про державний земельний кадастр»: прийнятий 7 липня 2011 року № 3613-VI // ВВР. – 2012. – № 8. – С. 61.
15. Закон України «Про державний контроль за використанням та охороною земель»: прийнятий 19 червня 2003 року № 963-IV // ВВР. – 2003. – № 29. – С. 1432.
16. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»: прийнятий 25 червня 1991 року № 1264-XII // ВВР. – 1991. – № 41. – С. 546.
17. Закон України «Про планування та забудову територій»: прийнятий 20 квітня 2000 року № 1699-III // ВВР. – 2000. – № 31. – С. 250.
18. Закон України «Про природно-заповідний фонд України»: прийнятий 16 червня 1992 року № 2456-XII // ВВР. – 1992. – № 34. – С. 502.
19. Закон України «Про топографо-геодезичну і картографічну діяльність» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/353-14#n133>
20. Вимоги до технічного і технологічного забезпечення виконавців топографо-геодезичних і картографічних робіт, затверджені наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 11 лютого 2014 року № 65 «Про затвердження Вимог до технічного і технологічного забезпечення виконавців топографо-геодезичних і картографічних робіт» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0395-14#Text>
21. Положення про порядок надходження, зберігання, використання та обліку матеріалів Державного картографо-геодезичного фонду України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 22 липня 1999 року № 1344 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1344-99-%D0%BF#Text>
22. Положення про Державну службу України з питань геодезії, картографії та кадастру,

затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 14 січня 2015 року № 15
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/15-2015-%D0%BF#Text>

23. Про затвердження Положення про громадських інспекторів з охорони довкілля: Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 27 лют. 2002 р. № 88 16.02.2024 <http://www.rada.gov.ua/laws/prawo/new>
24. Про затвердження Порядку виконання земельно-кадастрових робіт та надання послуг на платній основі державними органами земельних ресурсів: Постанова Кабінету Міністрів України від 1 листоп. 2000 р. № 1619 16.02.2024 <http://www.rada.gov.ua/laws/prawo/new>